

2023 METŲ JAV LKMA SUVAŽIAVIMAS

JAV LKMA (Lietuvių katalikų mokslo akademijos) 2023 m. narių suvažiavimas įvyko šeštadienį, rugsėjo 9 d. Suvažiavimas buvo virtualus, naudojant ZOOM.

Dalyvavo daugiau, nei 20 žmonių: 2 iš Lietuvos; 4 iš Illinojaus; 2 iš Pensylvanijos; 2 iš New Yorko; 2 iš Virginijos; 12 iš Massachusetts, 1 iš Prancūzijos. Tai buvo proga pasiklausyti jaunų lietuvių mokslininkų pranešimų neišeinant iš namų.

Šiais metais vyko balsavimas už LKMA valdybą. Balsavimą e-paštu pravedė dr. Tomas Girnius. Buvo išrinkti 5 praeitos kadencijos valdybos nariai: dr. Aleksas Gedmintas, dr. Žara Girniūtė, dr. Mirga Girniuvienė, dr. Ramūnas Kondratas ir Onutė Traitor. Nebekandidavo ilgametis valdybos narys ir savanoris bibliotekos darbininkas Paulius Rizauckas, kuris daug padėjo tvarkant biblioteką, kataloguojant knygas LIBIS sistemoje. Dėl sveikatos jis turėjo pasitraukti iš valdybos. Jo vietoje sutiko kandidatuoti Ramunė Kubiliūtė. Ji buvo išrinkta šeštąja valdybos nare.

Iš kairės į dešinę: **dr. Žara Girniūtė, dr. Aleksas Gedmintas, Onutė Traitor, dr. Mirga Girniuvienė, Ramunė Kubiliūtė, dr. Ramūnas Kondratas.**

Dalyviai džiaugėsi paskaitomis – jos buvo įdomios, įvairios ir aktualios.

VU doktorantas Ignas Stanevičius.

Pirmą pranešimą skaitė Vilniaus universiteto istorijos doktorantas Ignas Stanevičius. Jis praleido mėnesį ALKOJE tyrinėdamas Kunigų vienybės archyvą. Būtent šia tema jis rašo daktaratinę disertaciją VU ir apie šią organizaciją kalbėjo savo pranešime.

Džiugu, kad Lietuvos jauni mokslininkai ima domėtis išeivijos istorija. Nuostabą kėlė tai, kad, negyvenęs JAV ir nepatyręs diasporos gyvenimo vyksmo, Ignas suprato, kaip lietuviai kunigai su pasauliečiais jungėsi į išeivijos veiklą kovojant už lietuvių išlaikymą. 2021 m. Ignui buvo suteikta LKMA Dr. Juozo Kriaučiūno stipendija.

Antrasis pranešimas buvo dr. Adelės Bubnytės. Ji 2022 m. skaitė paskaitą LKMA susirinkime ir buvo pakviesta vėl kalbėti nes jos mokslinė sritis labai įdomi, o aiškinimai suprantami. Adelė įsigijo daktarą Rockefeller universitete 2019 metais. Tais pačiais metais įstojo į Tsai laboratoriją Massachusetts Institute of Technology kaip postdoctoral associate, kur ir dabar tęsia smegenų ligų tyrinėjimus.

Dr. Adelė Bubnytė.

Adelė kalbėjo apie Alzheimerio ligą bei demenciją ir nepasisekusius bandymus išvystyti vaistus, kurie galėtų šias ligas gydyti. Vaistus išvystyti užtrunka 10 metų, tai ypatingai skaudu, jei nepasiseka. Tsai laboratorija stengiasi išrasti technologiją, kuri gerokai paspartintų vaistų poveikio smegenims tikrinimą. Jų vystoma technologija naudoja kamienines ląsteles bei Crisper technologiją.

LKMA nariai pasididžiavo, kad pirmasis mokslininkas, kuris panaudojo Crisper technologiją mėginių lėkštelėse buvo lietuvis – VU mokslininkas Virginijus Šikšnys. Dėl to jis 2018 m. buvo apdovanotas prestižine Kavli premija. Adelė yra LKMA narė.

Dr. Jonas Daugirdas.

Trečiasis pranešimas buvo dr. Jono Daugirdo. Jonas yra ilgametis „Draugo“ tarybos narys ir “Lithuanian Heritage” redaktorius. Lietuvos Užsienio reikalų ministerija 2019 m. apdovanojo jį Lietuvos diplomatijos žvaigžde, pagerbdama jo darbą puoselėjant lietuvių kultūrą išeivijoje. Jis rūpinasi lietuvių išeivijos periodikos skaitmeninimu.

Savo paskaitoje Jonas kalbėjo apie lietuvių išeivijos periodikos skaitmeninimą. Šis projektas šiek tiek primena detektyvinį romaną. Periodikos numeriai išbarstyti po visą pasaulį ir reikia susekti, kas kuriuos numerius turi. Jonas rūpinasi lėšomis, kurias taip pat gauna iš įvairių šaltinių. Rūpinasi, kad skaitmeninti puslapiai būtų išskaitomi ir kad interneto naršiklyje ieškant temos ji būtų randama. Dalyviai linkėjo jam ištvermės šiame sunkiame ir svarbiame darbe. Jonas yra LKMA narys.

Vienas iš susirinkimo dalyvių buvo LKMA narys ir ilgametis Čikagos lituanistikos tyrimų ir studijų centro valdybos pirmininkas dr. Robertas Vitas. Dalyvių užklaustas jis trumpai papasakojo apie naują archyvų pastatą Lemonte. Visi archyvai jau ten perkelti. Jis džiaugėsi, kad naujame pastate temperatūra ir drėgmė yra puikiai reguliuojamos.

ALKA.

JAV LKMA kasmet ruošia susitikimus per kuriuos jauni mokslininkai pristato savo mintis, savo darbus. Tai yra būdas suburti

lietuvius mokslininkus ir duoti jiems forumą, kuriame jie gali pasijusti dalis bendruomenės, kurioje yra vertinami kaip mokslininkai. LKMA taip pat atsakinga už Amerikos lietuvių kultūros archyvo (ALKA) išlaikymą. Tai antras palei dydį lietuvių archyvas išeivijoje. Jis randasi Putname, Connecticuto valstijoje. Prašau apsilankyti JAV LKMA tinklalapyje adresu www.lkma.org, kur daugiau aprašyta jos misija bei veikla.

Mirga Girniuvienė, LKMA Pirmininkė